

ژان ماری گوستاو لوکلزیو

١٣٣
خلسهء مادی

جستارهایی دربارهٔ زندگی

ترجمهٔ ماندانا صدرزاده

فهرست

۹	مقدمه مترجم
۲۳	خلسه مادّی
۴۵	بی‌نهایت متوسط
۷۲	چشم‌انداز
۹۵	تصنعی
۱۱۱	نوشتن
۱۴۳	آینده
۱۵۵	قتل یک مگس
۱۶۴	دام
۱۶۸	هشیاری
۲۰۵	هشیاری
۲۱۰	آینه
۲۵۷	سکوت
۳۰۵	واژه‌نامه
۳۰۵	فارسی به فرانسه
۳۱۰	فرانسه به فارسی

مقدمه مترجم

در تاریخ ادبیات جهان نویسندگان بی‌شماری ظهور می‌کنند و هر یک براساس پیشینه فردی، خانوادگی، اجتماعی و تاریخی‌شان سبک و نوشتاری منحصر به خود اختیار می‌کنند که واقعیات جهان را از دیدگاه خاصی فراعشتم خوانندگان قرار می‌دهد. ژان ماری گوستاو لوکلزیو^۱ از آن دست نویسندگانی است که به دلیل وسعت نظر، ژرف‌اندیشی و نگاه حساس انسانی‌اش به امور جهان توانسته است جایگاه برجسته‌ای را در ادبیات به خود اختصاص دهد. او بیش از چهل کتاب داستانی (رمان، قصه، داستان کوتاه) و جستار آفریده است.

جایزه نوبل ادبیات سال ۲۰۰۸ به این نویسنده فرانسوی تعلق گرفت: «نویسنده گسست، ماجرای شاعرانه و خلصه مادّی، کاوشگر انسانی در ژرفنا و در فراسوی تمدن حاکم.»

ژان ماری گوستاو لوکلزیو در سیزدهم آوریل ۱۹۴۰ در شهر نیس فرانسه چشم به جهان گشود. والدین او برخاسته از خانواده‌ای اهل برتانی هستند که در قرن هجده به جزیره موریس مهاجرت و در پی الحاق این جزیره به انگلستان (۱۸۱۰)، ملیت انگلیسی اختیار می‌کنند. لوکلزیو خود را دارای فرهنگ مورسی و زبان فرانسوی توصیف می‌کند. در هشت‌سالگی با خانواده‌اش به نیجریه می‌رود تا به پدرش بپیوندد که از آغاز جنگ دوم جهانی به‌عنوان پزشک در آن کشور سکونت دارد. پیشه نویسندگی لوکلزیو آن‌گاه آغاز می‌شود که سوار بر

1. J. M. G. Le Clézio

در سال ۱۹۷۷، ترجمه‌ای از پیشگویی‌های شیلام بالام^۱، کتاب اسطوره‌ای مایا توسط لوکلزیو منتشر می‌شود. او در سال ۱۹۸۳ در انستیتوی مطالعات مکزیکی پرپینیان^۲ از رساله خود در زمینه تاریخ دفاع می‌کند. علاوه بر آن به تدریس در دانشگاه‌های بانکوک، مکزیکو، بوستون، اُستن^۳ و البویرک^۴ می‌پردازد. در سال ۱۹۷۸ نیز به‌عنوان محقق به بنیاد تحقیقاتی فرانسوی CNRS راه می‌یابد.

در اواخر سال‌های ۱۹۷۰، لوکلزیو در سبک نوشتار خود تغییر پدید می‌آورد و کتاب‌هایی با فضا و نوشتاری آرام‌تر منتشر می‌کند که در آن‌ها مضامین کودکی، اقلیت‌ها و سفر جایگاه نخست را دارند. این شیوه جدید مورد استقبال گرم خوانندگان قرار می‌گیرد. در سال ۱۹۸۰، نخستین جایزه بزرگ ادبیات پل موران^۵ توسط فرهنگستان فرانسه به کتاب کویر^۶ تعلق می‌گیرد.

در سال ۱۹۹۰، لوکلزیو با همراهی ژان گروژان^۷ مجموعه سپیده ملل^۸ در انتشارات گالیمار را بنیان می‌نهد که نشر متون اسطوره‌ای یا حماسی، سنتی یا باستانی در سرلوحه فعالیت آن قرار دارد. در سال ۲۰۰۰ فرهنگ‌های دوردست، به‌ویژه کشور کره توجه او را به خود جلب می‌کند. از این رو، به تحقیق در تاریخ، اسطوره‌ها و آیین جادوگران پیشگوی این سرزمین می‌پردازد. در همان زمان کرسی استاد مدعو در دانشگاه او^۹ پذیرای او می‌گردد.

در مارس ۲۰۰۷، لوکلزیو یکی از ۴۴ نفری است که اعلامیه «دفاع از ادبیات - جهان» را امضا می‌کند. این گروه از ادبیات فرانسوی زبان تجلیل می‌کند و بر نقش نسل جوانی از نویسندگان برخاسته از «عصر بدگمانی»^{۱۰} صحنه می‌گذارد که جنبه داستانی رمان را با احیای روایت دگرگون کرده‌اند.

کشتی رو به سوی نیجریه دارد: دو کتاب کوچک یک سفر بلند^۱ و اُرادِ سیاه^۲ که حتی حاوی لیستی از کتاب‌های «در حال انتشار» است. او با دو زبان فرانسه و انگلیسی بزرگ می‌شود. پس از اخذ دیپلم در سال ۱۹۵۷ تحصیلات خود را در دانشگاه بیسترویل^۳ (۱۹۵۸-۱۹۵۹) و لندن (۱۹۶۰-۱۹۶۱) در زمینه مطالعات انگلیسی ادامه می‌دهد. پس از کسب دانشنامه سال اول دانشگاه در نیس (انستیتوی مطالعات ادبی) در سال ۱۹۶۳، تحصیلات عالی خود را یک سال بعد در دانشگاه اکس آن پروانس^۴ به اتمام می‌رساند.

انتشار صورتجلسه^۵ (۱۹۶۳) و اعطای جایزه ادبی رنودو به این کتاب، مایه شهرت لوکلزیوی ۲۳ ساله می‌گردد. کتاب حاوی روایتی است که به لحاظ زیبایی‌شناختی با بیگانه کامو و کاوش‌های روایی رمان نو قرابت دارد. لوکلزیو در سال ۱۹۶۷، جهت انجام خدمت نظام به تایلند می‌رود اما دیری نمی‌گذرد که به دلیل افشای فحشای کودکان اخراج و برای اتمام دوران خدمت رهسپار مکزیک می‌گردد.

از سال ۱۹۷۰ تا ۱۹۷۴ به مدت چهار سال با سرخ‌پوستان آمبرا^۶ و وونانا^۷، در پاناما زندگی می‌کند. آشنایی با این سرخ‌پوستان سبب می‌شود که او دریابد سبک زندگی آن‌ها با آنچه او تا آن زمان می‌شناخت تفاوت بسیاری دارد. او بعدها از این دوران به‌عنوان تجربه‌ای «منقلب‌کننده» یاد می‌کند. پس از نخستین پیوندش (۱۹۶۱) با رزالی پیکمال^۸ - که از او صاحب دختری به نام پاتریسیا می‌گردد - لوکلزیو با ژمیا^۹، مادر دومین دخترش آنا، اهل صحرای باختری ازدواج می‌کند (۱۹۷۵). آن‌ها با یکدیگر کتابی با عنوان سیرادان^{۱۰}، گلچینی از ضرب‌المثل‌های رایج در موريس و آدم‌های ابرها^{۱۱} را فراهم می‌آورند.

1. *Prophéties du Chilam Balam*

3. Austin

5. Paul Maurand

7. Jean Grosjean

9. Ewha

2. Perpignan

4. Albuquerque

6. *Le Désert*8. *L'Aube des Peuples*

۱۰. عنوان اثری از ناتالی ساروت.

1. *Un long voyage*

3. Bistol

5. Procès-verbal

7. Waunanas

9. Jémia

11. *Gens des nuages*2. *L'Oradi noir*

4. Aix en Provence

6. Emberas

8. Rosalie Piquemal

10. *Siradanes*